

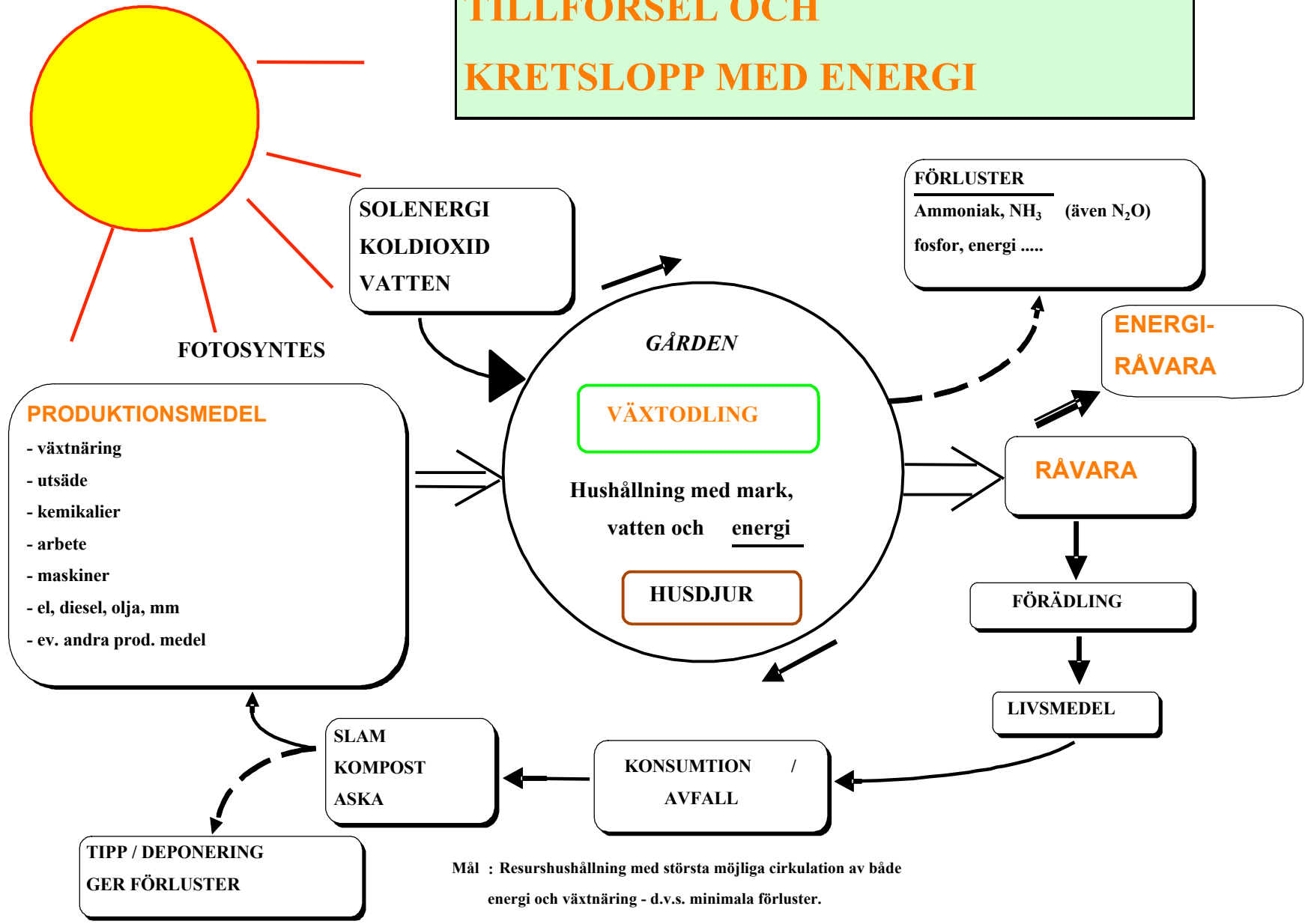

Verktyg för energieffektivitet
Skara 20 oktober 2009
Lars Törner, Odling i Balans

Ekologiskt lantbruk - energieffektivitet och lantbruket som energiproducent

- **Produktivitet = förhållande mellan resurser och produktionsresultat (mängd / tid / resurs)**
- **Effektivitet = faktisk verkan, (produktivitet av rätt saker)**
- **Effektivitet, ja men inriktat på uthållighet**
- **Energi som direkt energi men ofta betydande indirekt tillförsel**
- **I många fall samma värderingar i "konv. jordbruk"
- ett gemensamt mål är en uthållig produktion**
- **Ökat fokus på cirkulation av insatsmedel**
- **Redovisning på två olika nivåer
- utbyte i förhållande till insats
- insats per enhet framtagen produkt**
- **Tydligt gränssnitt - här redovisas förh. på gården**

TILLFÖRSEL OCH KRETSLOPP MED ENERGI

Mål : Resurshushållning med största möjliga cirkulation av både energi och växtnäring - d.v.s. minimala förluster.

Med noggrann spårmarkering och planering av ”körmönster” begränsas körsträckan – bränsleinsatsen begränsas

om 5-10% = 5-10 liter diesel
= 53-106 kWh

30 m³ = 60 - 70 kg amm. N

**Cirkulerad gödsel ger en uthållig
växtnärings- och energiförsörjning**

80% utnyttjande jämfört med 40%

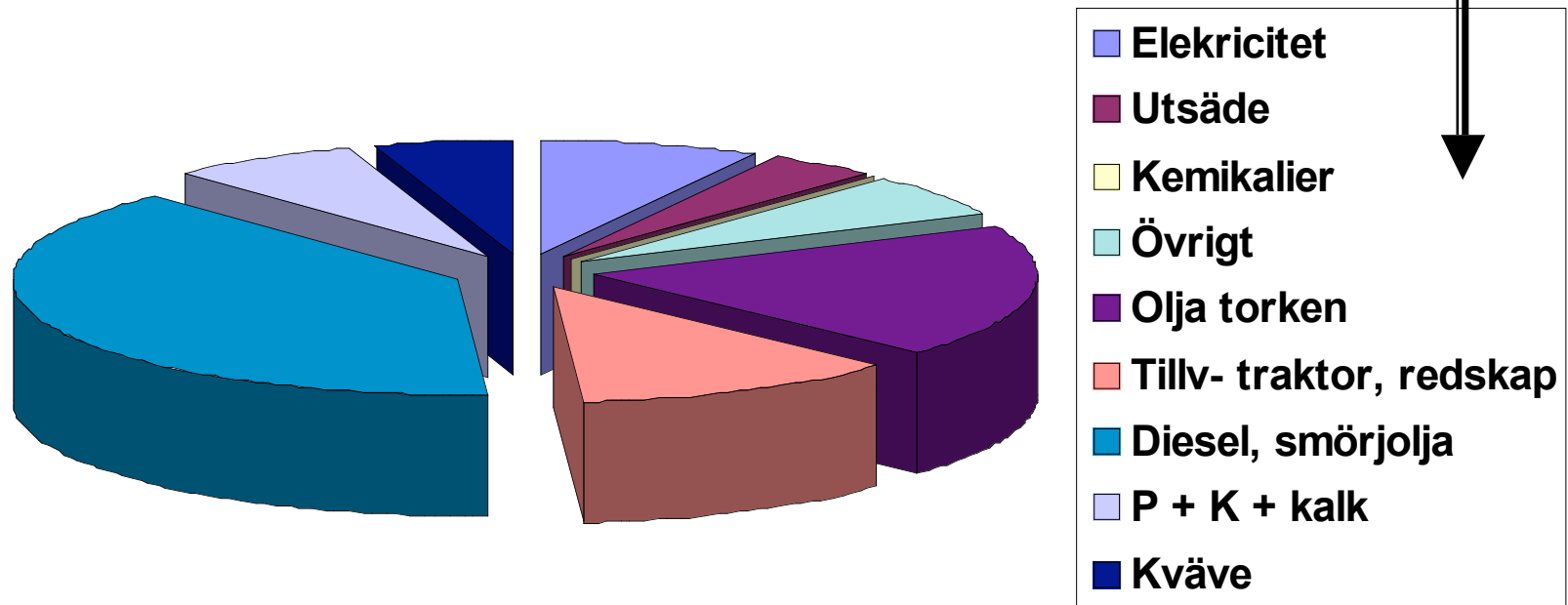
”sparar” 26 kg N = 312 kWh

Energiutbyte i växtodlingen

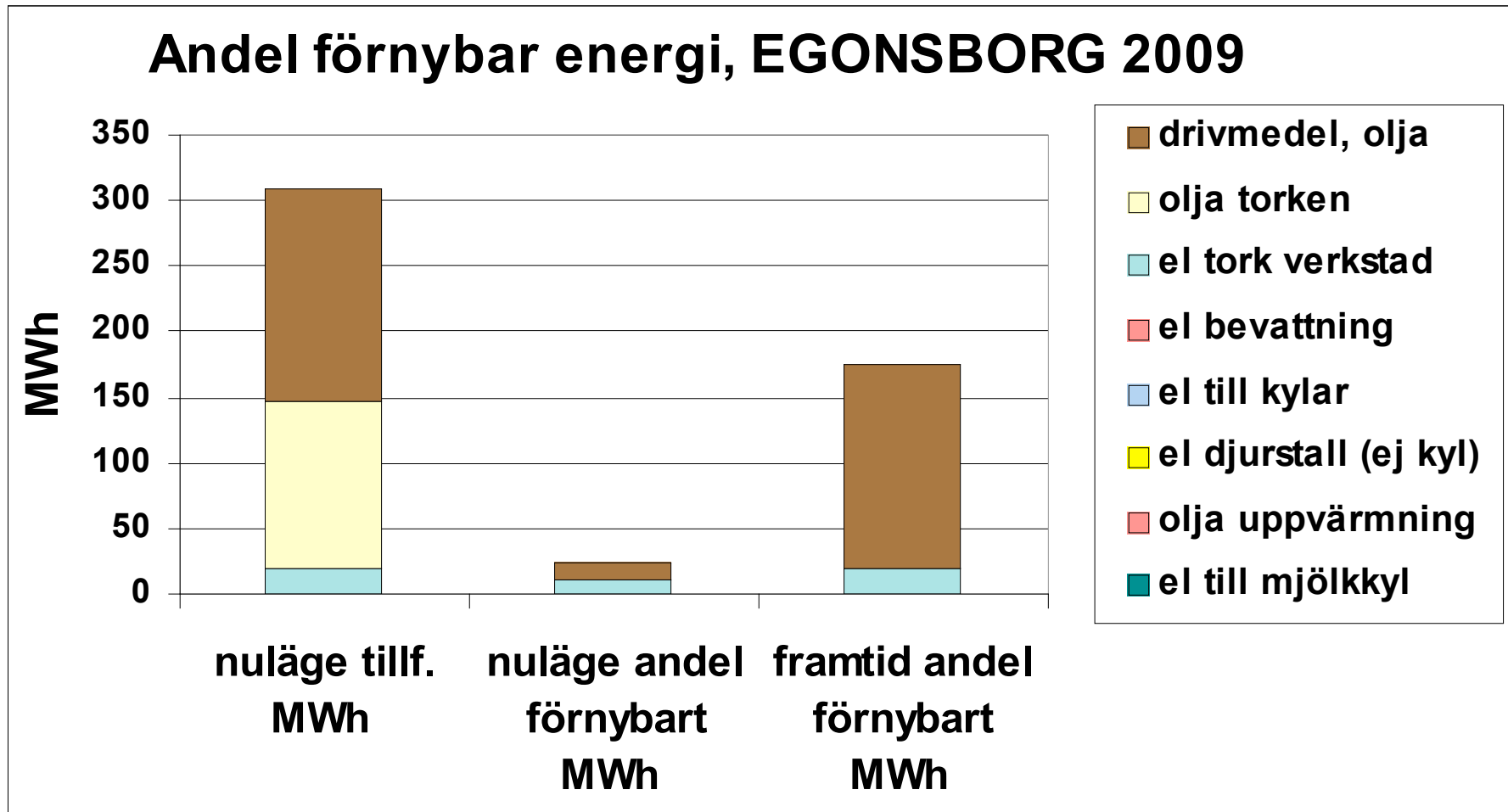
energiskörd **5.972 MWh**

energiinsats **546 MWh**

Fördelning energiinsats:

Förnybar andel av direkt energitillf.

Greppa energin på gården - ett verktyg för både bonden och samhället

För bonden:

- effektivare insatser
- lägre kostnader
- fokus på helheten
- växtnäring ..... energi
- del i klimatredovisningen
- visa på uthållighet
- ett verktyg tillsammans med andra moduler i ex. Greppa Näringen ....

För samhället:

- visa på uppfyllelse av fastlagda miljömål
- ökat resursutnyttjande
- del i arbetet för minskad "fossilenergitillförsel"
- energi en viktig del i det pågående klimatarbetet
  - stort och smått
- jordbruket - en del i den gröna sektorn - fokus skall ligga på effektiv och uthållig energitillförsel

Inte särskilt energieffektivt - energifrågan är många gånger del i markvården

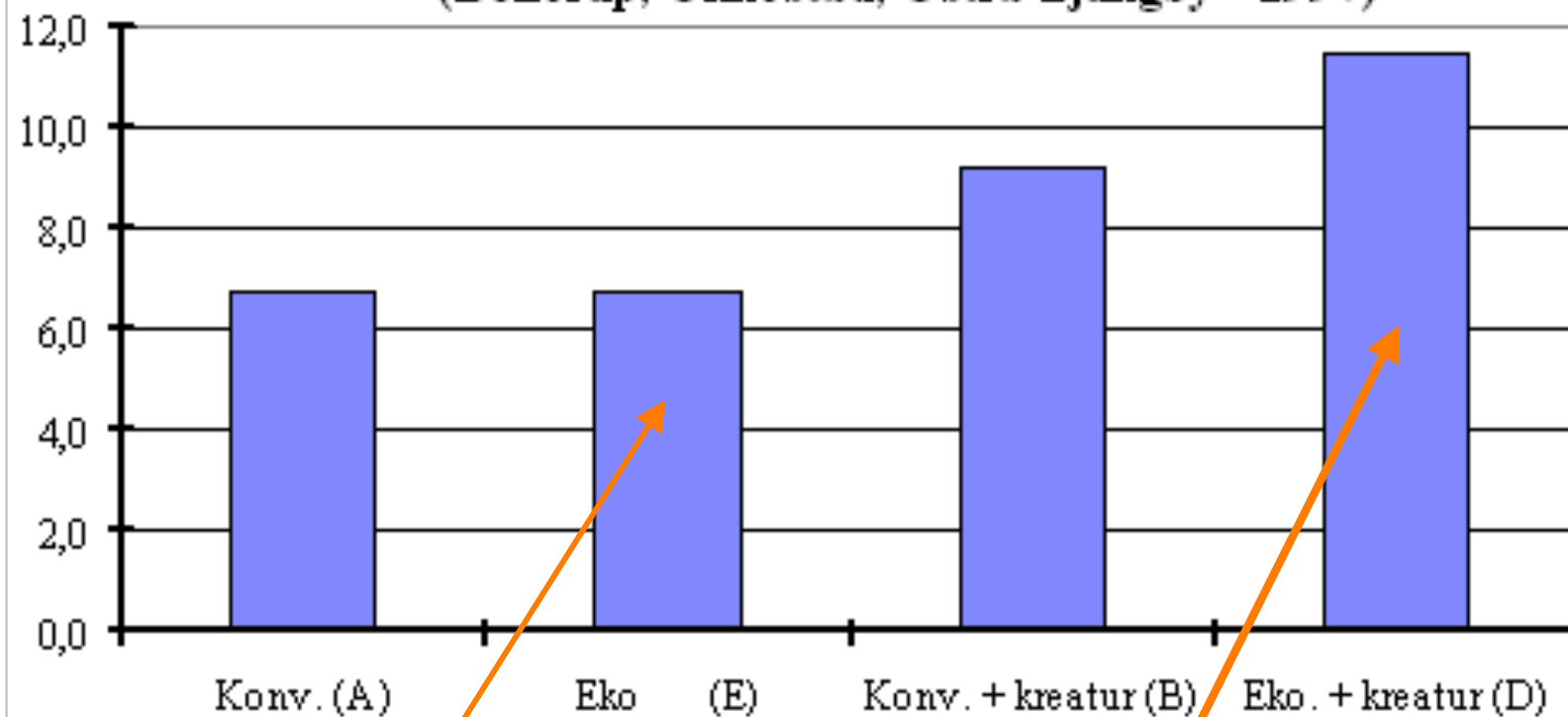
- Lågt tryck / mindre elenergi
- Låg avdunstning / högre eff.

**ENERGIBALANS I
EKOLOGISK OCH
ANPASSAD – INTEGRERAD
VÄXTODLING**

Erfarenheter från tre odlingssystemförsök i Skåne

Energikvot medeltal (Bollerup, Önnestad, Östra Ljungby - 1997)

Ingen mineralgödsel men samtidigt lägre skörd.

Stor andel N fixerande grödor / liggande vallar.

Sammanfattning (utan prioritet):

Intressanta, viktiga fo.u. områden:

- **Fotosyntesen bidrar till att binda stora mängder energi i skördad växtråvara**
- **Betydande tillförsel av indirekt energi för olika odlingsåtgärder**
- **Kväveförsörjning via N fixerande grödor**
- **Direkt energi som el och drivmedel**

Sammanfattning, fortsättning:

- **Stallgödsel en viktig växtnärings- / energiresurs**
- **Biogas för energi och ökad tillgänglighet för växtnäring**
- **Odlingssystem, grödmix som möjliggör effektivt utnyttjande av växtnäring i system med stor andel org. bunden växtnäring - jordbruk med kretslopp**

Några reflektioner ur ett gårdsperspektiv ....

Tack för uppmärksamheten!

Lars Törner

Odling i Balans

260 30 Vallåkra 070-3304200

info@odlingibalans.com